

כח:

ארבעה אחין פרק שלישי יבמות

עין משפט
נר מצוה

מסורת הש"ס

(א) לעיל ב' וי' סנהדרין
גמ' (ב) לעיל ט' (ג) לעיל
יט' (ד) לעיל כ' וי' סנהדרין
(ה) לעיל יט' קידושין ג'
(ו) לעיל יט' וי' סנהדרין
עוד לעיל יח' (ז) וי' סנהדרין

תורה אור השלם

ו. ואשה אל אחיה לא
תקח לצר לצלות
ערוהה עליה בחייה.
ויקרא יח יח

הגהות הב"ח

(א) ר"י ד"ה כשהו וי' סנהדרין
כגון הכא שפ"ל:

מוסף רש"י

איסור מצוה ואיסור
קדושה. דלא מוסף
רש"י לעיל כ' א.
שלושה אחין כו'.
וחמי ונפלו לפני שלש.
הרי אלו חולצות
ולא מתייבמות. לפי
שמתין זקוקות לי מקדושי
שני אחי וזיקה הו'
כקל קדושין. ולי מייבם
חל מתייבם קנסים אחות
זקוקות בחיה. וזקוקות
היא כאלה. אבל חלילה
בעל דלא אלס לחיה
כאלה. אשה מחש להסתר
כלל כלס. וי' סנהדרין
ע"כ י"ט.

איסור מצוה. אם היתה האחת אסורה על האחד איסור מצוה אינו מותר באחותה הוולד והיא מדאורייתא רמיא קמיה הוולד אידך אחות זקוקה הלכך צו חלילה: **הס.** צפרק כ"ד: **איסור מצוה לחוד.** לא אשמעין אלא יבמה שפלה לפניו שהיא אסורה עליו איסור מצוה חולצת: **וכא שמועין איסור מצוה ואחוס.** שפלו לו משני אחין דאחותה לא מייבמה דלא חימה אוקי איסור מצוה במקום ערוה ומתייבם אחותה ולא תיבוי כאלה זקוקות: **משום מצוה עבוד רבנן.** שמתקיים מצוה יבוס ולא העמידו איסור זיקה שהוא מדכריהם לאסור את אחותה היבא דהיא עליו איסור מצוה קמ"ל: **הכא ליבא שני דמוכח.** שהרי שמתין מתייבמות ואחתי למישרי אחות זקוקה בעלמא וזימנא לא לייבמן קמ"ל: **פרויסו מוכחי אסורי.** שזה לא יכול לישא את האחת אלא זו וכן זו מוכחא מילתא שזו אסורה על זו על זה לפיכך ליבא אחות זקוקה: **היינו כ'.** דהא בדיקא קמני לה לעיל איסור מצוה ואיסור קדושה חולצת: **כי לא אמרין אוקי איסור מצוה במקום ערוה.** להתייבם אחותה היבא דלאן איסור מצוה אלא באחת על האחד ולשני שמתין זקוקות דלי שרית לייבמי להאי שהאחת אסורה עליו אחי שני נמי לייבמי וקא פגע באחת זקוקה: **כדון אני קורא כן.** כלל חמש עשרה עריות דפ"ק אשכח לן להיות שתי אחיות נופלות לשני אחין והאחת אסורה על זה משום אחת מכל העריות הללו ומותרת לזה והשניה אסורה על זה משום אותו שם ערוה עלמא ומותרת לזה ומתן כן נמצא שתי אחיות מתייבמות ולא פגעו באחת זקוקה. ויכול פירשמי כפ"א ודף ע"א: **כאונסין.** בבתו מאנסתו כגון ראוין אנס אשה והוליד בת ובא שמעין ואנס אנסתא אחי והוליד בת וישאול בת ראוין ונת שמעין לזי ויהיה אחי אנסתו ויכרי הן אחיות מן האנס בת שמעין מותרת לראוין ונת ראוין מותרת לשמעין ונמצא שתי אחיות מתייבמות וכן בת בתו וכן כולן אפ"ג דכל חמשה צדי דרישא משתכחי בנשואין הוולד ונתו לא משתכחי

אבל הבא דייבא שני דטובה. ואם תאמר הא נמי ידעין מההיא דפ"ב כדאמרין לעיל ודף כ' ויש לומר דהתם איבא ערוה דקמוכח שהיה לא חולצת ולא מתייבמת אבל הכא שמתין מתייבמות וליבא הוכחה: **שנעשו צרות זו לזו כו'.** היינו דוקא כשנפלו לפני יבם אחד אלא כשנפלו לפני שני יבמין מודה רבי שמעון כדמנא לעיל רבי שמעון אומר יקיימו אחותה

מצוה במקום איסור ערוה ותתייבם קמ"ל ותתייבם כיון דמדאורייתא רמיא קמיה קא פגע באחות זקוקהו סד"א משום מצוה עבוד רבנן קמ"ל: היתה אחת מהן כו': הא תו ל"ל היינו הך מה לי לחד מה לי לתרי צריכא דאי אשמעינן התם משום דאיבא שני דמוכח אבל הכא דליבא שני דקא מוכח אימא לא ואי אשמעינן הכא אדרבה תרווייהו מוכחי אהדרי אבל אידך לא צריכא: **זו היא שאמרו וכו'.** זו היא למעוטי מאי למעוטי איסור מצוה לזה ואיסור מצוה לזה הא תו ל"ל היינו הך מה לי לחד מה לי לתרי מהו דתימא כי לא אמרין אוקי איסור מצוה במקום איסור ערוה היבא דאיבא למיגור משום שני אבל היבא למיגור משום שני אימא להאי אוקימנא איסור מצוה במקום איסור ערוה ולהאי [אוקימנא] איסור מצוה במקום איסור ערוה ולייבמו קמ"ל אמר רב יהודה אמר רב וכן תני ר' חייא ^בבבבולן אני קורא בהן האסורה לזה מותרת לזה ואחותה כשהיא יבמתה או חולצת או מתייבמות ורב יהודה מתרגם מחמתו ואילך אבל שיתא כבי דרישא לא מ"ט כיון דבתו באונסין הוא דמשכחת לה בנשואין לא משכחת לה בנשואין קמיירי באונסין לא קא מיירי ואב"י מתרגם אף בתו (באה) מאונסתו כיון דאשכחי משכחת לה אי בעיא באונסין תיהוי אי בעיא בנשואין תהוי אבל אשת אחיו שלא היה בעולמו לא כיון דאליבא דר"ש הוא דמשכחת לה אליבא דרבנן לא משכחת לה בפלוגתא לא קמיירי ורב ספרא מתרגם אף אשת אחיו שלא היה בעולמו ומשכחת לה בשיתא אחי ואליבא דר"ש וסימניך מת נולד וייבם מת נולד וייבם ראובן ושמעון נשואין שתי אחיות לוי ויהודה נשואין שתי נכריות מת ראובן נולד יששכר וייבם לוי מת שמעון נולד וזבולון וייבם יהודה מתו לוי ויהודה בלא בנים ונפלו להו קמי יששכר וזבולון האסורה לזה מותרת לזה והאסורה לזה מותרת לזה ואחותה שהיא יבמתה ל"ל ייבם יהודה בלא ייבם יהודה נמי משכחת לה משום צרה הא תינח צרה צרה דצרה מאי איבא למימר כגון דהדר ויבמיניה נמי גר ואשר: **מתני'.** ואשלושה אחין נשואין שתי אחיות או אשה ובתה או אשה ובתה או אשה ובתה הרי אלו חולצות ולא מתייבמות ור"ש פומר דיתה אחת מהן או אסורה עליו איסור ערוה אסור בה ומותר באחותה ^גאיסור מצוה או איסור קדושה חולצות ולא מתייבמות: **גמ'.** ^דתניא ר"ש פומר בשתיהן מן החליצה וכן הייבוס שנאמר ויאשה אל אחותה לא תקח לצרור ^הבשעה שנעשו צרות זו לזו לא יהא לך ליקוחין אפי' באחת מהן: היתה אחת מהן כו': הא תו למה לי היינו הך לר"ש איצטריך סד"א הוולד ואמר ר"ש שתי אחיות לא חולצות ולא מתייבמות לגזור משום ב' אחיות דעלמא קמשמע לן: איסור מצוה כו':

והא

שהיו שתי נטות של שני אחין אחיות מן האנס שאי אפשר שנשא יבמתו שיש לה בת לא תני בזה האסורה לזה כו' הוולד וכו' איסור שם בת הן: **דליבא דרבי שמעון** היא דמשכחת בה. האסורה לזה כדמפרש רב ספרא לקמיה: **בפלוגתא לא איירי.** רבי חייא: **האסורה לזה.** אשכח לוי האסורה ליששכר כגא ומנא אסורה עליו מזה ראוין שלא היה בעולמו ומותרת לזבולון כגא נתייבמה לזי וייבם זבולון וזבולון נולד שרי ר"ש ואשת יהודה אסורה לזבולון משום שמעין שלא היה בעולמו וכשנולד מאהא באיסור ומותרת ליששכר: **כלא ייבם יהודה נמי.** שרי ליששכר ובחמשה אחי משכחת לה מת ראוין נולד יששכר ייבם לוי מת שמעין נולד זבולון ונת לוי כלל בנים ונפלו אשת לוי ואשת שמעין לפני יששכר וזבולון אשת לוי אסורה ליששכר מפני ראוין בעלה הראשון ומותרת לזבולון ואשת שמעין מותרת ליששכר שהרי בעולמו היה ואסורה לזבולון: **ומשום לרה.** האי דנקט ייבם יהודה משום לרה דעבי אשכחי נמי בלרה האסורה לזה מותרת לזה אש כלא יששכר וזבולון לייבם נשוי לוי ויהודה הראשונה אשת לוי אסורה ליששכר משום לרה אשת אחי שלא היה בעולמו וכן אשת יהודה על זבולון ויבוס שהיו הלכות אחיות זו לזו ונכריות קרי להו אלא נשי ראוין ושמעין דאיכא נמי השתא בלרות האסורה לזה מותרת לזה ואחותה כשהיא יבמתה כו' ואי לא ייבם יהודה לא מיתוקם מילתא דרבי חייא באיסור לרה דאש נפלו שתי נשים שמתין אחת אשת אחי שלא היה בעולמו הן: **לרה דלרה מאי איבא למימר.** היכי קרית האסורה לזה מותרת לזה באיסור זרות לרה דהא צרות נמי חן כפ"ק [א]: **כגון דדדרי יבמינסו גר ואשר.** לגשי לוי ויהודה הראשונות ולבס נשים וייבם גר את אשת יהודה ואשר ייבם אשת לוי ומתו גר ואשר ונפלו לפני יששכר וזבולון ואש בנים לייבם נשי גר ואשר הראשונות אשת גר אשת יהודה שהיה לרה אשת שמעין שלא היה בעולמו אסורה לזבולון ומותרת ליששכר וכן אשת אשר על יששכר ומותרת לזבולון: **כשעה שנעשו צרות זו לזו.** כגון (א) השתא שנפלו לפניו ונעשו שתי אחיות צרות זו לזו בזיקה: **ליגור משום שתי אחיות דעלמא.** אפ"ג דהא נמי מרישא שמעין התם הוא לרבנן לא גורין דאי נמי אחי למישרי אחיות דעלמא ליבא אלא איסור אחות זקוקה דרבנן אלא לר"ש דאמר איסור אחות זקוקה ערוה גמורה היא דרמנא פטרה וקיימא עליה באיסור אשת אח ליגור היבא דאחותה אסורה משום ערוה ולא זקוקה ליה וימא לא לייבם לאחותה דלא לימי לייבמי אחיות זקוקה דעלמא קמ"ל: והאמר

יד א מ"י פ"ו מהלכות
יבוס הלכה ג סנה
פסין לא טושים אה"ע
סיון קטע פסין י:

תוספות ישנים

ליגור משום שתי אחיות
דעלמא ויבוס דלעיל חזק
דלא גורין הייז דזוקא
לרבנן אלא לר"ש דסנה
דלמא כל כן זקוק דאמר
דשתי אחיות לא חולצות ולא
מתייבמות סד"א ליגור
משום שתי אחיות דעלמא:

תוס' חר מקמאי

יבמה שאין אני קורא לה
כשעה נפילה יבמה יבוא
עליה הרי היא כאשת אח
שיש לה בנים אלמא ס"ל
יש זיקה: הא דקתני
במתייבם איסור מצוה או
איסור קדושה חולצת ולא
מתייבמות פרישין ע"ה
בכ"י דא נמי תינח אסור
מצוה או איסור קדושה
חולצת ולא מתייבמות.
התם איסור מצוה לחוד.
והכא איסור מצוה
ואחותה. ומאי דקתני זו
היא שאמרו אחותה שהיא
יבמתה חולצת או
מתייבמת פרישין בכ"י
לפסוקי איסור מצוה לזה
ואיסור מצוה לזה:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones